



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Eorum jura servata in ordinationibus Episcoporum, ad exemplum
Alexandrini Episcopi; & Thessalonicensis, qui erat Vicarius Romani in
Illyrico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

cam obtineret Metropolita Syracusarum, dubitare non sinit epistola Constantini Imperatoris ad Chrestum Syracusanum, apud Eusebium, neque de Calaritano Episcopo Sardiniae Metropolita Theoderus. Capuam verò Campaniae metropolim fuisse disertis verbis testatur Athanasius: quae tamen minuta capite pristinam dignitatem circa annum DCCCCLXX. recuperavit, beneficio Ioannis Papae. Urbem autem Rhegium, quae in Brutia sita est, metropoleos dignitate ornatam fuisse discimus ex Notitia veteri Ecclesiae Constantinopolitanae; quae inter metropoles avulsas à Romana Diocesi, Syracusas recenset, atque Rhegium, ex Italiae provincis. Non est tamen dissimulandum, in eadem Diatyposi seu laterculo provinciarum, Metropolitam Rhegij collocatum esse in ordine trigesimo secundo Metropolitanarum qui à sede Constantinopolitana pendent, in scriptumque Calabriae Metropolitam; cum tamen, ut dixi, Rhegij civitas sita sit in provincia Brutiae. Vnde nolim aliquis colligat mendum irrepsisse in textum, sed innovationem factam fuisse in provinciarum Italiae inferioris appellatione & tributione. Perseverabat adhuc, Agathonis Papae temporibus, provinciarum Calabriae & Brutiae antiqua distinctio. Etenim in subscriptionibus epistolae synodicae Concilij Romani recensentur inter Episcopos provinciae Calabriae, Locrensis, Tarentinus, Thurinus, Taurianus, Tropeianus, Vibonensis, & Hydruntinus in contextu Graeco melius quam in contextu Latino, ubi provinciae Brutiorum adscribitur. Inter Episcopos verò provinciae Brutiorum annumerantur Consentinus, Crotonensis, Scyllacensis, & Tempusanus. Sed quadraginta sex posthac annis, pars illa Italiae quae ab Imperatoribus Constantinopolitanis retenta est, Calabriae nomen est indepta. Quod probatur eximè duobus testimoniis Hadriani, & Eginhardi. Hic enim ait Carolum Magnum obtinuisse Italiam totam, quae ab Augusta Praetoria, usque in Calabriae inferiorem, in qua Graecorum & Beneventanorum consistat esse confinia. Beneventum est urbs primaria Samnij, cuius Ducatus portio quaedam Apuliae & Lucaniae fortasse erat adjuncta. Ceterum Calabriae nomine tunc Brutia, Lucania, Apulia, & Calabria specialiter dicta, significabantur. Similis huic locus apud Hadrianum I. qui ad Carolum scripsit, Adalgisum Ducem accessisse ad Missos Imperatoris (scilicet Graeci) in partibus Calabriae, juxta confinium Ducatus Beneventani. Hinc factum ut in Diatyposi Graeca, Rhegium dicatur metropolis

Calabriae; quamvis pertineat ad provinciam Brutiae, non autem ad Calabriae specialiter dictam. Duodecim autem episcopatus huic metropoli adscripti in illa Diatyposi, partim siti sunt in Brutia, ut Consentiae, Crotonae, Scyllacij, qui provinciae Brutiae accensentur in synodica Concilij Romani sub Agathone; partim siti sunt in Calabria, ut Locrensis, Vibonensis, Taurianus, & Tropeianus, qui inter Episcopos Calabriae describuntur in dicta epistola. In Calabria antiqua, & in Apulia, duae metropoles excitatae videntur à Graecis post tempora Leonis Isauri, Hydruntina scilicet, & Sanctae Severinae. Earum meminuit Diatyposis Leonis Philosophi, quae nupero Graecorum invento nullum episcopatum Hydruntinae subijcit; sanctae Severinae verò Metropoli, quae Calabriae quoque dicitur, quatuor episcopatus submittit, quorum unus est Acherontinus in Apulia. Ea tempestate ceteri episcopatus, ut Barenfis, Brundusinus, alique in Apulia, distracti erant ab Imperio CP. per Ludovicum II. Imperatorem, Lotharij filium. Si Notitia vetus provinciarum Italiae in manus nostras incidisset, certiore antiquae dispositionis ecclesiae descriptionem dedissemus. Interim quod ad praesens institutum attinet, certum est comparisonem Alexandrini Episcopi cum Romano non ruituram, etsi pauciores Metropolitanos in Diocesi Urbicaria constitueremus; cum ea comparatio in eo praecipue versetur, quod utriusque Dioceseres suas pleno jure administrarent.

V. Ordinationes verò eo modo ab Episcopo Romano in iis provinciis celebratas, quem sequebatur Alexandrina Ecclesia, necesse est, nempe ut electis Cleri & populi consensu Episcopis, Metropolitanis primum accederet auctoritas, deinde ad ejus Relationem Decretum apostolicae sedis interponeretur. Eo jure usos fuisse Metropolitanos Aegyptiacae Dioceseres docebat Synesius. Et hunc morem servatum in Diocesi Illyriciana Occidentalis Ecclesiae docet Leo Pontifex in epistola ad Anastasium Thessalonicensem Episcopum, illius Dioceseres praefectum; cui vices suas Leo delegarat, ut sedis Thessalonicensis dignitas, apostolicae auctoritate auferretur: *De persona autem consecrandi Episcopi, & de Cleri plebisque consensu, Metropolitanus Episcopus ad fraternitatem tuam referat, quodque in provincia bene placuit scire se faciat, ut ordinationem rite celebrandam tua quoque firmiter auctoritas, quae rectis dispositionibus nihil morae aut difficultatis debet afferre, ne gregibus Domini dñi*

Leo in epist. ad Anast. Thessal. & in Decret. c. 36.

D

Epistola
Constantini
ad Chrestum
Syracusanum

Falsch. l. r. c. v.
Theod. lib. 2. c.

Athanas. ep. ad sol.
Leo Officium.

Diatyposis Leonis
Philosophi.

Nic. Syn. 3. lib.
not. in Decret.
R. 10.
Leo in Decret.
1. & in ep. 36.

Athanas. in ep. d.
solita.

Innoc. in ep. d.
Apulias.

dem ad Basilium.

Anno 680.
In synodica epist.
Concilij Rom. sub
Agathone.
Ad. iv. 632.
Syn.

Anno 726.

Epist. in Vita
Caroli.

Hadrianus I. ep.
10. in Codice C.
nino.

desit cura pastorum. Unde colligitur eundem ordinem observatum in Diœcesi Urbicaria, seu in decem provinciis suburbicariis.

Ruffinus lib. 10.
Hitt. cap. 6.
Ut apud Alexan-
driam & in Vr-
be Roma vestigia
consuetudinis ser-
vati, ut lib. 4. c. 37.
ti. vel hic subur-
bicariam Ecclē-
sia cum sollicitudi-
nem gerat.

V I. Quare, ut explicatio canonis sexti in pauca contrahatur, rectissimè & ex usu recepto Ruffinus componi inter se Alexandrinum & Romanum Episcopum in eo scripsit, quòd ille Ægyptiacæ Diœceos *ἁγίας* habere debeat, eodem jure quo Episcopus Romanus utebatur in Diœcesi Urbicaria, seu ut Ruffinus elegantissimè loquitur, in *Ecclēsiis suburbicariis*, id est, in iis Ecclēsiis quæ decem provinciis suburbicariis continebantur. Earum enim provinciarum & synodus, & ordinatio, & plena liberâque administratio ad Episcopum Romanum pertinebat, ut Episcopo Alexandrino in Ægyptiaca Diœcesi, & Antiocheno in Orientali. Sapienter autem Ruffinus comparationem his finibus coercuit, quia scilicet uberiori jure fruebatur Romanus Pontifex quàm ceteri Diœceseon singularum Exarchi. Etenim & plures majoreque Diœceses tenebat, ut cum Synodo Arelateni loquar, & principatum totius Ecclēsiæ gerebat: in quibus duobus capitibus, duos illos Patriarchas cum Romano non componi, Ruffinus censuit; sed tantum ratione habita Ecclēsiarum suburbicariarum.

Antiquus Interpres
Canon. MS.

Vs est hac voce Ruffinus in superhabito discrimine quod inter *suburbicarias* & *urbicarias* regiones à viris eruditis est animadversum: qui suburbicarias dici eas quæ non longè abessent ab urbe, adnotarunt; Urbicarias verò, quæ Vicario Urbis parebant. Ceterum hanc *κωλολογίαν* anxie & scrupulosè observavit ille Canonum Interpres Dionysio antiquior, qui sexti canonis Nicæni sententiam his verbis expressit: *De primatu Ecclēsiæ Romanæ, & aliarum civitatum Episcopis. Antiqui moris est ut Episcopus urbis Romæ habeat principatum, ut suburbicaria loca & omnem provinciam sua sollicitudine gubernet.* His verbis, in quibus explicandis frustra viri eruditi laborarunt, metropolitani & Diœcesim Romani Episcopi designavit. Per loca suburbicaria, regiones illas quatuor intellexit quæ aliquot civitatibus adjectis, integram metropolim Romanam è sexaginta novem episcopatibus conflam constituunt, ut dixi superius. Per provinciam autem, more suo Diœcesim significat, nempe Urbicariam. Solet enim Interpres ille *διοικήσεις* vocem, quæ in Concilij Constantinopolitani canone 11. & in c. ix. & xvii. Concilij Chalcedonenfis extat, provinciarum vocabulo explicare, ut vidimus in veteri MS. codice. Itaque ex sententia hujus interpretis, nostra opinio, Ruffinique com-

In dicto Cod.
Exarchum Diœce-
seos, cujus men-
tio in c. 17. Con-
cilij Chal. Vetus
il e Interpres ten-
dit, primam se-
dem provinciarum.

paratio, omni ex parte confirmatur.

Hæc distinctio, quæ nondum, ut existimo, observata fuit, Novatorum argutias refellit; qui comparisonem trium Patriarcharum ea conditione institutam purant à Concilio Nicæno, ut primas quidem partes Romanus obtineret; ceterum in sua Diœcesi quisque summo jure cum sua synodo uteretur. Perpicere enim debuerant mores antiquos hoc canone firmari, atque adeo totam, quantacunque erat, Romani Pontificis auctoritatem. Quare prudenter Ruffinus non in omnibus articulis, sed in eo jure Patriarchico quod obtinebat in Diœcesi Urbicaria, Romanum Pontificem cum Alexandrino Episcopo conferri adnotavit.

V I I. Si quis autem jus præcipuum Romani Pontificis in ceteras Occidentis provincias curiosus expendat, summum quidem illud esse reperiet, sed non ita explicatum, ut synodos ordinationesque Episcoporum sibi asciceret, quemadmodum in suburbicariis provinciis.

In majoribus tantum causis, in legibus ferendis, in Relationibus discutiendis, ad conservandam unitatem Ecclēsiæ, auctoritas illa Patriarchica versabatur. Hac ratione Concilia Gallicanæ, Africanæ, & ceterarum Diœceseon cum Romanis Conciliis connectebantur: ita ut plena synodus Occidentalium è Synodo Romana constaret, conjunctis ceterarum Diœceseon synodis; quæ, si de causa communi ageretur, per Legatos decreta sua referebant. Hæc est sententia Concilij illius Romani quod sub Agathone habitum est adversus hæresim Monothelitarum; cujus epistola synodica ad Constantinum Pogonatium Imperatorem missa, & Actis sextæ Synodi inserta, testatur omnes illas synodos quæ per Occidentis & Septentrionis provincias ad Oceanum usque porrectas ab Episcopis coguntur qui apud Longobardos, Scavos, Francos, Gothos, atque Britannos degunt, ad synodum apostolicæ sedis pertinere. Cum enim moram Legatorum excusaret, quos à synodo Romana Constantinus expectabat; *Numerosa multitudo nostrorum, inquit, usque ad Oceani regiones extenditur, cujus itineris longinquitas in multi temporis cursum protelatur. Sperabamus deinde de Britannia Theodorum confamilium & coepiscopum nostrum magna in sula Britannie Archiepiscopum & Philosophum, cum aliis qui ibidem usque hæctenus demorantur, exinde ad nostram humilitatem conjugere, atque diversos hujus Concilij Episcopos in diversis regionibus constitutos, ut à generalitate totius Concilij servilis*

Epistola Agatho-
ni & Synodi Ro-
manæ Ad 4.
Concilij vi. cujus
interim missa car-
pente tunc ostendit
A Imperatoribus
Saxi. Infra h.
diœcesis immen-
sa multitudo
quæ usque ad
pote malis
yasterone.